

Utdrag ur: Per-Johan Ödman och Mats Hayen, *Främlingar i vardagen. Liv och pedagogik på Stora Barnhuset i Stockholm på 1700-talet*, Stockholmia Förlag 2004

Om barnhusbarnet Maria Christina Lewent

Född: Omkring 1745.

Maria Lewents föräldrar var båda i livet när hon den 6 maj 1755 togs in på Stora barnhuset. Hennes far var slottstimmerkarl och vid hennes intagande, enligt en uppgift, i ett fattigt och utblottat tillstånd.

Efter drygt tre år på barnhuset blev Maria, tillsammans med några andra flickor, fasttagna och anklagade för stöld. Flickorna hade vi ett flertal tillfällen tagit sig in i en av lärarnas kammare och stulit pengar och klädesartiklar ur en kista. Inbrotten hade skett med hjälp av barnhusets salsnycklar, vilka flickorna hade tillgång till när de skulle städa. Av en tillfällighet passade en av dessa nycklar i läraren Anders Mosells dörrlås, och en annan dessutom till kistan i hans rum. När barnhusdirektörerna den 31 oktober 1758 lade fram saken för flickorna, erkände de "med tårar och mycken blödighet", som det står i protokollet.

Maria Lewent fick som de andra flickorna berätta sin version av det inträffade. Hon bekände härvid "att hon pingstafton första gången varit inne uti præceptorn Mosells rum och utur hans kista borttagit några styver i lösa penningar, sedan hon med skolnycklarna, efter flickan [Eva Juljana] Krebs henne givna anvisning, densamma uppläst, vid vilket tillfälle Krebs utav henne av de tagna penningarna undfått fyra styver, skulle Krebs förut för henne berättat, att hon tillförne på lika sätt tagit nävarna fulla med penningar, vilka hon sedermera på Smedjegården skall överräknat". Berättelsen fortsätter: "Sedermera skall hon icke varit inne uti Mosells kammare förrän nästlidna lördags fjorton dagar sedan, då hon haft [Anna Margareta] Blom med sig samt flickan [Margareta] Lindström, vid vilket tillfälle de, medan Mosell varit i skolan, öppnat hans kammardörr med flicksalsnycklarna, samt kistan i rummet med skolnycklarna och därutur borttagit vardera fyra styver, hade Lindström också av dem fått två styver. Måndagen därpå följande hade hon och Blom sedan de på lika sätt uti rummet sig inbragt och öppnat kistan även därutur borttagit penningar, nämligen Lewent på sin andel sju styver, vilket även skett på tisdagen, då hon under bönestunden varit inne i Mosells kammare och bäddat sängen, samt den gången också tagit sju styver."

De andra flickorna hade därefter varit inne i Mosells rum även senare och då bl.a. stulit två nio dalers bancosedlar. Vid dessa tillfällen sade sig dock Maria inte ha varit med. Flickan Krebs påstod därefter i sin berättelse att det inte var hon som berättat för Maria Lewent om nycklarna. Enligt henne var det tvärtom, det var Maria som hade berättat för henne.

Den första dagens förhör slutade med att flickorna gråtande bad direktörerna om nåd och förlåtelse för de begångna brotten. Anders Mosell kunde inte heller undgå "att för dem fälla en ödmjuk förbön i anseende därtill, att de lovat hädanefter bättra sig och noga taga sig för all otrohet tillvara". Totalt hade flickorna stulit penningar och bancosedlar till ett värde av 30 daler kopparmynt. Det motsvarade vid den här tiden ungefär värdet av en flanellkofta eller fyra par strumpor. 18 daler och 27 ören av dessa återfanns. För resten hade de huvudsakligen köpt socker hos sockerbagaren på Drottninggatan.

Direktörernas dom kom först två veckor senare, den 16 november 1758. Då hade saken dock blivit betydligt mer komplicerad. Detta eftersom tre av flickorna någon vecka efter den första förhörsdagen stulit en hel burk full med färgat socker hos sockerbagaren Aschan på Drottninggatan. Maria Lewent hade inte varit med vid denna stöld. Vid domen fick hon därför en mycket mildare dom än de tre som stulit burken. De dömdes till Spinnhuset på Långholmen. Maria, vilken enligt direktörerna visat "mycken ånger och sinnesblödighet", skulle av præceptoren Eric Haurén bara "med ris agas".

Ett knappt år senare, den 21 juli 1759, skickades hon för att bli piga hos rustmästaren Adolf Magnus Klingspore på Marby gård i Arnö socken (en ö i norra Mälaren). Om hon överhuvudtaget kom fram dit och hur länge hon stannade är okänt.

Några år senare hamnade hon av okänd anledning på Spinnhuset i Stockholm. Och på Spinnhuset dog hon, bara 18 år gammal, den 15 juli 1763. Dödsorsaken angavs som "hetsig feber".

Kända yrkestitlar: Spinnhushjon 1763.

Gift. Nej.

Död: Den 15 juli 1763, 18 år gammal.